

РЕШЕНИЕ

№ 1503

гр. София, 23.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми септември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Божидар Ив. Стаевски

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Божидар Ив. Стаевски Въззивно гражданско дело № 20201100509832 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 72555 от 11.04.2020 г., постановено по гр.д. 5961 по описа на Софийски районен съд за 2018 г. II ГО 52 състав е осъдил Агенция „П.И.“, БУЛСТАТ *****, да заплати на ЗАД „Б.В.И.Г.“ ЕИК ***** на основание чл. 411, ал. 1 от КЗ във вр. с чл. 49 и чл. 45 от ЗЗД сумата от 830,30 лв., представляващо платено застрахователно обезщетение по имуществена застраховка „Каско С.“ и образувана при ЗАД „Б.В.И.Г.“ застрахователна преписка по Щета № 470416171749135/20177г. за причинени на лек автомобил „Тойота Авенсис“ с Рег. № ***** вреди, ведно със законната лихва от предявяване на исковата молба – 26.01.2018г.

Решението е обжалвано от Агенция „П.И.“, БУЛСТАТ *****, чрез юрисконсулт Г.Н.. Жалбоподателят поддържа, че решението е недопустимо, тъй като съгласно чл. 108, ал. 2 от ГПК, исковите срещу държавата и държавните учреждения, включително поделения и клонове на последните, следвало да се предявят пред съда, в чийто район е възникнало правоотношението, от което произтича спорът, освен в случаите по чл. 109 и чл. 110 ГПК. Подсъдността, регламентирана в цитираната разпоредба не ограничавала източника на правоотношението, поради което следвало да се приеме, че същата е приложима, както за правоотношения, възникнали на договорно основание, така и за правоотношения, възникнали на извъндоговорно основание. Съгласно чл. 119, ал. 3 ГПК, за тази подсъдност

съдът следял служебно, до приключване на първото по делото заседание. В настоящия случай, с оглед качеството на ответника и мястото, на което било настъпило застрахователното събитие - пътнотранспортно произшествие /ПТП/, делото било местно подсъдно на РС-Ихтиман. На следващо място сочи, че решението е неправилно. По делото липсвал протокол за ПТП /евентуалното ПТП не било посетено от КАТ-Пътна полиция/, издаден от компетентен държавен орган, съгласно ЗДвП и съгласно глава III от Общите условия за застраховка "Каско" на ищеца. Протоколът бил официален свидетелстващ документ и имал обвързваща формална и материална доказателствена сила относно фактите, непосредствено възприети от актосъставителя, и съответно бил частен свидетелстващ документ относно описанието и механизма на произшествието. В случая лицето, управлявало процесното МПС не било уведомило КАТ-Пътна полиция съобразно Наредба № 1-167 от 24.10.2002 г. Не било доказано и настъпването на твърдяното застрахователно събитие, в т.ч. мястото на настъпването му, размера на евентуалното препятствие и физическите му характеристики. Неправилно СРС бил кредитирал представените от ищеца документи, които били части и не се ползвали с обвързваща съда материална доказателствена сила. Посочените в тях обстоятелства не се потвърждавали от показанията на свидетелите - напротив между събраните доказателства били налице противоречия. На следващо място според чл. 20, ал. 2 ЗДвП, понятието "предвидимо препятствие", следвало да се разбира като такова, което или е несъмнено очевидно от далечно състояние, или е обозначено. В случая не ставало ясно как посоченото "препятствие" в заявлението за изплащане на застрахователно обезщетение и декларацията за настъпване на застрахователно събитие било повлияло за реализирането на ПТП. Липсвал и снимков материал /евентуалното ПТП не било посетено на място/, което възпрепятствало установяването на действителната причина за възникване на евентуалното ПТП. Липсвал и снимков материал /евентуалното ПТП не било посетено на място/, което възпрепятствало установяването на действителната причина за възникване на евентуалното ПТП. Не била установена и скоростта, с която се е движел водача, което било от съществено значение с оглед т.нар. "опасна зона за спиране" - това било времето и разстоянието, които били нужни на водача на МПС, за да възприеме опасността, като предприеме действия за предотвратяване на произшествието - виж чл. 20, ал. 2 ЗДвП. Водачът не бил тестван и за алкохол или други упойващи вещества, т.е. бил налице изключен риск. Не били събрани доказателства за извършена проверка за причиняване на вредите в резултат на умишлени действия, както и за грубо нарушаване на установените технически и технологични правила за експлоатация и ремонт на превозното средство, т.е. налице бил изключен риск. Не била извършена проверка и за наличието на изключените рискове по т. 1.13. от раздел "Общи положения, част X на Общите условия на ищеца. Представената по делото застрахователна полица не съдържала всички задължителни реквизити по чл. 345, ал. 1 КЗ. Освен това представите Общи

условия не били актуални. На следващо място сочи, че в случая се претендирало ангажирането на отговорността по чл. 49 ЗЗД с оглед твърденията в исковата молба, че вредите са настъпили в резултат на противоправно бездействие на ответника да изпълни задължението си да поддържа пътя в необходимото състояние за безопасно преминаване. В случая не били налице предпоставките за уважаване на регресната претенция. Ето защо моли решението на СРС да бъде отменено, а искът - отхвърлен, евентуално - частично отхвърлен поради съпричиняване на вредоносния резултат. Претендира и присъждането на направените разноски по делото и юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът по жалбата ЗАД „Б.В.И.Г.“ ЕИК ***** оспорва въззивната жалба. Поддържа, че възражението за неподсъдност на спора можело да се повдигне служебно от съда, т.е. касаело се за възможност. В случая ответникът бил пропуснал да направи възражение за неподсъдност в срока за отговор на исковата молба. Споровете за подсъдността не можело да се решават по реда на обжалване на решението. По делото било установено наличието на елементите от фактическия състав на чл. 411 вр. с чл. 410, ал. 1, т. 2 КЗ. Между страните били безспорни възникването на застрахователното правоотношение, заплащането на застрахователно обезщетение от страна на ищеца и размера на причинените вреди. Ответникът не оспорвал, че има задължението да поддържа процесния участък от пътя. Установено било, че вредите са настъпили в резултат на попадането на процесния автомобил в необезопасена и несигнализирана дупка на пътното платно. Възраженията за съпричиняване и за наличието на изключени застрахователни рискове били неоснователни. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявен е за разглеждане иск с правно основание чл. 410, ал. 1, т. 2 КЗ вр. с чл. 49 вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми.

Възражението на жалбоподателя за недопустимост на решението на СРС е неоснователно. Съгласно чл. 119, ал. 3 ГПК /в действаща редакция/, възражение за неподсъдност на делото по чл. 108, ал. 2, чл. 113 и чл. 115, ал. 2 може да се прави от ответника най-късно в срока за отговор на исковата молба и да се повдига служебно от съда до приключване на първото по

делото заседание. В разпоредбата на чл. 108, ал. 2 ГПК /в актуалната ѝ редакция - приложима и към момента на предявяване на иска/ е предвидено, че искове срещу държавата и държавни учреждения, включително поделения и клонове на последните се предявяват пред съда, в чийто район е възникнало правоотношението, от което произтича спорът, освен в случаите по чл. 109 и 110. Законодателят е предоставил самостоятелно право на съда да следи служебно за спазването на тази особена местна подсъдност /независимо от това дали ответникът е направил в срока за отговор отвод за местна неподсъдност на делото/.

В разглеждания случай статутът на Агенция "П.И." като държавно учреждение се извежда от Закона за публичните финанси /ЗПФ/ и по-конкретно от нормата на чл. 42, ал. 1 закона във връзка със Закона за държавния бюджет за съответната година. Според чл. 42, ал. 1 ЗПФ, в държавния бюджет се включват централния бюджет, самостоятелните бюджети на Народното събрание и на съдебната власт, бюджетите на органите на изпълнителната власт, на другите държавни органи и на бюджетните организации извън тези по, ал. 2. Съгласно чл. 21, ал. 2 от Закона за пътищата /ЗП/, Агенция „П.И.“ е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на регионалното развитие и благоустройството, със седалище гр. София и специализирани звена: областни пътни управления, Национално толо управление и Институт по пътища и мостове. В чл. 30, ал. 1 от Правилника за структурата, дейността и организацията на работа на Агенция "П. И." е установено, че областните пътни управления са специализирани териториални звена, които осигуряват изпълнението на определени функции на агенцията на територията на една административна област, в т.ч. организират дейността по текущия ремонт и по поддържането на републиканските пътища в съответната област /виж чл. 30, ал. 2, т. 10 от Правилника/.

При искове, предявени на деликтно основание правоотношението се счита за възникнало в мястото на настъпване на деликта. В настоящия случай според твърденията в исковата молба мястото на настъпване на пътно-транспортното произшествие /ПТП/ е на пътя между гр. Самоков и гр. Долна Баня, на 4 км километра гр. Долна Баня, за поддържането на който отговаря Пътно управление София. Следователно СРС е бил компетентен да се произнесе по предявения иск.

Решението е и правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

Ангажирането на отговорността по чл. 410, ал. 1, т. 2 КЗ вр. с чл. 49 вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД е обусловено от установяване то на следните кумулативни предпоставки: 1/ наличието на валиден договор за имуществено застраховане между увреденото лице и застрахователното дружество /ищец/; 2/ заплащане

на застрахователното обезщетение от страна на дружеството - ищец; 3/ предпоставките по чл. 49 ЗЗД - вреди ; тези вреди да са причинени от лице, на което отговорният по чл. 49 ЗЗД е възложил работа; вредите да са причинени вследствие противоправно деяние при или по повод на възложената работа; причинителят да е действал виновно. Вината се предполага - чл. 45, ал. 2 ЗЗД.

Спорните между страните въпроси са свързани с това дали е настъпило твърдяното ПТП, в резултат на което на застрахования автомобил са били нанесени твърдените имуществени вреди, в т.ч. с неговия механизъм, настъпило ли е покрито от застрахователния договор събитие и съответно дали ищецът е бил в риск, както и с това дали водачът на процесното превозно средство е съпричинил вредоносния резултат.

В производството по чл. 410, ал. 1, т. 2 КЗ ответникът е трето лице по отношение на застрахователното правоотношение и той би могъл да противопостави на застрахователя всички свои възражения, които има срещу застрахования. Той разполага с възможността да направи възражения, които се основават на застрахователното отношение, в т.ч. и за липсата на валиден застрахователен договор, или за отсъствие на една от предпоставките, посочени в чл. 410, ал. 1, т. 2 КЗ - виж Решение № 64 от 15.06.2010 г. на ВКС по т. д. № 667/2009 г., I т. о., ТК.

Установено е по делото, че на 24.11.2016г. между ищеца, като застраховател и „АЛД А.“ ООД, като застрахован, е бил сключен договор за имуществено застраховане "КАСКО С.", с обект лек автомобил Тойота Авенсис“ с Рег. № *****/собственост на застрахования - видно от свидетелство за регистрация - част II и със срок на застрахователно покритие от 00.00 ч. на 25.11.2016 г. до 00.00 ч. на 25.11.2017 г. - за този договор е предвидена писмена форма за действителност, която е спазена, а доколкото е сключен във формата на застрахователна полица, същата съдържа всички необходими задължителни реквизити по чл. 345, ал. 1 КЗ. Несъмнено е също така, че съществувалия между страните договор за застраховка е включвал и обезщетяване при настъпването на щети на застрахованата вещ в резултат на пътнотранспортно произшествие - виж глава II "Покрити рискове и изключения" от Общите условия на ищеца за застраховка "Каско С.".

Доказано е, че на 31.10.2017 г. ищецът е заплатил на застрахования застрахователно обезщетение в размер на 141,23 лв., а на 20.04.2018г. е заплатил 689,07 лв. /фактът на осъществено от ищеца заплащане на застрахователно обезщетение не е спорен между страните/.

На следващо място въззивният съд намира, че с ъгласно разпоредбата на чл. 123, ал. 1, т. 3 ЗДвП водачът на пътно превозно средство, който е участник в ПТП е длъжен, когато при произшествието са причинени само имуществени вреди да окаже съдействие за установяване на вредите от произшествието. Когато между участниците в произшествието има съгласие относно обстоятелствата, свързани с него, те попълват своите данни в двустранен констативен протокол за ПТП и съвместно уведомяват съответната служба за

контрол на МВР на територията, на която е настъпило произшествието /чл. 123, ал. 1, т. 3, б. "б." от закона/, а когато такова съгласие не може да бъде постигнато между участниците в произшествието, те уведомяват съответната служба за контрол на Министерството на вътрешните работи на територията, на която е настъпило произшествието, и изпълняват дадените им указания /чл. 123, ал. 1, т. 3, б. "в" от закона/.

Съответно службите за контрол на МВР имат задължението да посетят мястото на ПТП в случаите, установени в чл. 125 ЗДвП, в т.ч., когато между участниците в произшествието има разногласие относно обстоятелствата, свързани с него, а едно от моторните превозни средства не е в състояние да се придвижи на собствен ход поради причинените му при произшествието щети /т. 7/ и когато произшествието е с един участник и моторното превозно средство не е в състояние да се придвижи на собствен ход поради причинените му от произшествието вреди /т. 8/.

На основание чл. 125а, ал. 2 ЗДвП и във връзка с чл. 294, ал. 7 КЗ е издадена Наредба № I з-41 от 12.01.2009 г. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информирание между Министерство на вътрешните работи, Комисията за финансов надзор и Информационния център към Гаранционния фонд /обн., ДВ, бр. 8 от 30.01.2009 г., в сила от 30.01.2009 г. /. В този подзаконов нормативен акт са регламентирани видовете документи, които се съставят за настъпило ПТП, а именно: 1/ констативен протокол за ПТП с пострадали лица; 2/ протокол за ПТП с материални щети и 3/ двустранен констативен протокол за ПТП /чл. 2, ал. 1/. Съгласно чл. 5, ал. 1 от наредбата, когато при произшествието са причинени само материални щети и между участниците в произшествието има съгласие относно обстоятелствата, свързани с него, те попълват своите данни в двустранен констативен протокол за ПТП /приложение № 3/.

Същевременно в нормата на чл. 6, т. 4 от наредбата е указано, че не се посещават от органите на МВР - "Пътна полиция" и не се съставят документи за повреди на МПС, които не са причинени от друго ППС, освен когато повредите са причинени в резултат на пътнотранспортно произшествие с един участник и МПС не е в състояние да се придвижи на собствен ход.

Следователно доколкото по делото няма нито твърдения, нито данни, че след настъпването на ПТП процесният автомобил не е можел да се движи на собствен ход, то настоящият съдебен състав приема, че не е била налице някоя от хипотезите, установени в разпоредбата чл. 125 от ЗДвП, при които службите за контрол на МВР задължително посещават мястото на ПТП, респективно застрахованият не е имал задължение да изисква изготвянето на документ за щетите по автомобила.

В случаите, в които не се изисква задължително посещаване на мястото на пътнотранспортното произшествие от страна на службите за контрол на Министерството на вътрешните работи, а това са случаите извън предвидените в чл. 125 ЗДвП, може да бъде съставен протокол на ПТП при

условията на чл. 9 от Наредба № I-167 от 24.10.2002 г. за условията и реда за взаимодействие между контролните органи на МВР, застрахователните компании и Агенцията за застрахователен надзор при настъпване на застрахователни събития, свързани с моторни превозни средства. В цитираната норма е предвидена възможност за издаване на протокол за ПТП в случаите, когато водачът е уведомил съответната служба на МВР в срок от 24 часа и е подадено писмено заявление в едноседмичен срок за настъпване на събитието, което се разследва от контролните органи, въз основа на което е издава протокол. Съставеният по този ред протокол за ПТП - само по данни на водача на МПС и без посещение на мястото на инцидента от служители на КАТ, съставлява доказателство единствено на авторството на направените пред длъжностното лице изявления на водача, но не и за тяхната вярност, тъй като удостоверените факти относно механизма на произшествието не са възприети лично от съставителя - в този смисъл Решение № 98 от 25.06.2012 г. на ВКС по т. д. № 750/2011 г., II т. о., ТК. Т. доказателствена стойност има и декларацията на водача на МПС /каквато е представена по делото/. Т.е., съдът не би могъл само въз основа на обективизираното в такъв протокол за ПТП да приеме за установена причинно-следствената връзка между претендираните вреди /обезщетени от застрахователя по застраховка "Каско"/ и твърдяното произшествие. Т.е. несъставянето на такъв протокол за ПТП не е пречка механизмът на произшествието да бъде установен по делото с всички допустими доказателствени средства.

В разглеждания случай въззивният съд приема, че събраните гласни доказателства чрез разпита на свидетелят С.В.Б., които следва да бъдат ценени като ясни, последователни, безпротиворечиви и неопровергани от останалите данни по делото, установяват деликта и причинната връзка с вредите. В този смисъл следва да се приеме, че на 27.09.2017г. при движение по пътя между на пътя между гр. Самоков и гр. Долна Баня, на 4 км километра от гр. Долна Баня, застрахованият автомобил е попаднал в дупка, която не е била съответно обозначена, което обективно и неизбежно е довело до увреждането му като движима вещ. Тезата на жалбоподателя /ответника/ за друг механизъм на произшествието не се подкрепя от данните по делото.

Неоснователно се явява и възражението на жалбоподателя, че увреждането на автомобила в резултат на процесното ПТП не представлява застрахователно събитие, обуславящо изплащането на застрахователно обезщетение. А в подкрепа на твърденията си, че е налице изключен от застрахователния договор риск жалбоподателят не е ангажирал каквито и да е данни, а доказателствената тежест в тази насока е била негова /чл. 154, ал. 1 ГПК/.

Не се спори между страните, че пътят, на който е реализираното произшествието, е републикански по смисъла на чл. 3, ал. 2 ЗП, поради което и с оглед разпоредбите на чл. 19, ал. 1, т. 1 и чл. 30, ал. 1 ЗП, следва да се приеме, че задължен да осъществява дейностите по поддържането и ремонта му е именно ответникът. Същият като юридическо лице осъществява

дейностите по чл. 30, ал. 1 ЗП чрез своите служители или други лица, на които е възложил изпълнението. В конкретния случай именно бездействието на последните по изграждането, ремонта и поддържането на процесния път е довело и до неизпълнение на задължението по чл. 30, ал. 1 ЗП, поради което ответникът носи отговорност за причинените при процесното ПТП вреди, свързани с неизпълнение на задълженията на неговите служители или други изпълнители.

Произходът на препятствието на пътната настилка е ирелевантен за ангажиране на деликтната отговорност, тъй като ЗП предвижда общо и абстрактно задължение на ответника да поддържа републиканските пътища, без значение под въздействието на какви фактори е настъпила частичната им негодност за осигуряване на безопасен пътен трафик - виж и чл. 167, ал. 1 ЗДвП.

В контекста на изложеното въззивният съд счита, че увреденият /собственикът на застрахованото МПС - „АЛД А.“ ООД /, има срещу ответника вземане по чл. 49 вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД. Застрахователят е встъпил в правата на увредения по силата на факта, че е за платил обезщетение за причинените с деликта вреди и за него е възникнало регресно право срещу делинквента.

По отношение на размера на дължимото застрахователно обезщетение, въззивният съд приема, че разпоредбата на чл. 386, ал. 2 КЗ предвижда, че застрахователното обезщетение трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието и целта е да се стигне до пълно репарирание на вредоносните последици. В съдебното производство дължимото обезщетение от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" се остойностява с размера на действителната стойност на вредата към деня на настъпване на събитието - чл. 499, ал. 2 КЗ, а не съгласно прилаганата от застрахователя методика към Наредба № 49 от 16.10.2014 г. Също така обезщетението не може да надвишава действителната /при пълна увреда/ или възстановителната /при частична увреда/ стойност на застрахованото имущество, т.е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество - чл. 400, ал. 1 КЗ, съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качеството, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка - чл. 400, ал. 2 КТ и съответно е лимитирано от застрахователната сума по договора - чл. 386, ал. 1 КЗ.

В частност от кредитираното заключение по съдебната автотехническа експертиза се установява, че стойността на ремонта, необходим за отстраняване повредите на процесния лек автомобил по средни пазарни цени - с нови части, без отчитане на овехтяване възлиза на 1068,13 лв. /с включен ДДС/. Следователно релевираната претенция законосъобразно е била уважена от първоинстанционния съд в размер на 830,30 лв., ведно със законната лихва

върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Възражението на ответника за съпричиняване се явява неоснователно. Принос по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД има винаги, когато с поведението си пострадалият е създал предпоставки за осъществяване на деликта и за възникване на вредите или е улеснил механизма на увреждането, предизвиквайки по този начин и самите вреди /или необходимо е действията или бездействията на пострадалия да са в пряка причинна връзка с настъпилния вредоносен резултат, т.е. последният да е тяхно следствие/. В частност по делото не са ангажирани каквито и да било доказателства, а доказателствената тежест е била на ответника, че водачът на увредения лек автомобил е допуснал нарушение на правилата за движение по пътищата, свързани със скоростта /както и на други правила, установени в нормативен акт/, поради което при приложението на неблагоприятните последици от правилата за разпределение на доказателствената тежест, СГС е длъжен да приеме, че няма съпричиняване на вредоносния резултат.

Ето защо въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а решението на СРС - потвърдено, като правилно.

По отношение на разноските:

При този изход на спора жалбоподателят няма право на разноски.

На основание чл. 78, ал. 3 вр. с, ал. 1 ГПК жалбоподателят /ответникът/ следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 360 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за въззивното производство.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 72555 от 11.04.2020 г., постановено по гр.д. 5961 по описа на Софийски районен съд за 2018 г. II ГО 52 състав

ОСЪЖДА Агенция „П.И.“, БУЛСТАТ *****, да заплати на ЗАД „Б.В.И.Г.“ ЕИК ***** на основание чл. 78, ал. 3 вр. с, ал. 1 ГПК сумата от 360 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____